

РЕШЕНИЕ

№ 310

гр. София, 17.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 108-МИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИНА ВЛ. МАНОЛОВА
КЪНЕВА

при участието на секретаря ГЕРГАНА В. МАРТИНОВА
като разглежда докладваното от МАРИНА ВЛ. МАНОЛОВА КЪНЕВА
Административно наказателно дело № 20231110210208 по описа за 2023 година
и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 72, ал. 4 от ЗМВР.

Образувано е по повод депозирана жалба от И. П. И. с ЕГН ***** чрез адв. К. К. срещу заповед за задържане на лице № 78553з-9/28.06.2023 г., издадена от инспектор Р. И. З. – разузнавач в дирекция „Вътрешна сигурност“ при МВР, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е постановено задържането за срок до 24 часа на жалбоподателя И..

С жалбата се иска отмяна на атакуваната заповед с доводи за нейната незаконосъобразност. Поддържа се, че в заповедта не са изложени конкретни фактически основания, наложили издаването ѝ и ограничаване правото на свободно придвижване на жалбоподателя. Застъпва се тезата, че изложените в заповедта правни основания за издаването ѝ – чл. 72, ал.1 т.1 от ЗМВР и чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 от НК не освобождават административния орган от задължението му да посочи фактическите основания на задържането, тъй като с непосочването им правото на задържаното лице да бъде незабавно уведомено за основанията за задържането му е нарушено. В допълнение се твърди, че оспорената заповед противоречи на целите на закона. Претендират се разноски.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателя поддържа депозираната жалба, като пледира за отмяна на заповедта за задържане на И. по аргументите, изложени в жалбата. Представя писмени бележки наред със списък с разноските, които моли да се присъдят на

жалбоподателя.

Ответникът по жалбата – полицейски орган – инспектор Р. И. З., разузнавач в дирекция „Вътрешна сигурност“ при МВР се явява лично и иска от съда да потвърди издадената от него заповед.

Съдът, след като извърши цялостна преценка на събраните в хода на делото доказателства, като обсъди доводите и възраженията на страните, прие за установено следното от фактическа страна:

На 28.06.2023 г. в 7:20 часа жалбоподателят И. П. И. бил задържан в помещение за временно задържане на 01 РУ - СДВР. За задържането му от инспектор Р. И. З. – разузнавач в дирекция „Вътрешна сигурност“ при МВР била издадена заповед за задържане на лице № 78553з-9/28.06.2023 г., с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР било постановено задържането на жалбоподателя за срок до 24 часа. В заповедта било посочено, че същата се издава на основание чл. 72, ал. 1 т.1 от ЗМВР „по повод налични данни по преписка с рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС-МВР за извършено престъпление по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 от НК във връзка с досъдебно производство № 267/2023 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 30554/2023 – СРП“.

Жалбоподателят И. бил освободен на 29.06.2023 г. в 06:50 часа. Преди освобождаването му на 29.06.2023 г. в 06:35 часа на жалбоподателя И. била връчена призовка за явяване в качеството на свидетел по ДП № 267/2023 г. по описа на СО- СГП на 29.06.2023 г. в 11:00 часа. И. се явил на посоченото в призовката място и бил разпитан в качеството на свидетел по ДП № № 267/2023 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 30554/2023 по описа на СРП.

Било образувано дисциплинарно производство срещу жалбоподателя като със заповедта за образуване на дисциплинарното производство същият бил отстранен от длъжност за срок от два месеца /до 30.08.2023 г./. Тъй като до края на месец август дисциплинарното производство не било приключило и не било постъпило предложение за удължаване срока на временното отстраняване със заповед № 513з-8372/29.08.2023 г. на директора на СДВР жалбоподателят И. П. И. бил възстановен на заеманата от него длъжност, считано от 31.08.2023 г.

При така установените факти съдът направи следните правни изводи:

Съдът намира жалбата за **процесуално допустима** – същата е подадена в законоустановения срок, срещу подлежащ на обжалване акт и от процесуалнолегитимирано лице.

Разгледана по същество същата е основателна.

Разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК задължава съда да извърши преценка за законосъобразност на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК. В изпълнение на това свое правомощие съдът намери, че оспореният акт е издаден от полицейски орган в границите на предоставената му компетентност – към датата на издаване на заповедта за задържане ответникът Р. И. З. е бил назначен на длъжност разузнавач IV степен в дирекция „Вътрешна сигурност“ при МВР, видно от представената заповед № 7855-12/09.01.2023 г. на директора на Дирекция „Вътрешна сигурност“, акт за встъпване в длъжност и специфична длъжностна характеристика.

Съгласно разпоредбата на чл. 74, ал. 1 от ЗМВР заповедта следва да е

издадена в писмена форма, а алинея 2 на същата разпоредба посочва и съдържанието на самата заповед, а именно – името, длъжността и местоработата на полицейския орган, издал заповедта; фактическите и правните основания за задържането; данни, индивидуализиращи задържаното лице; датата и часът на задържането; ограничаването на правата на лицето по чл. 73; както и правата на задържаното лице. В конкретния случай е спазена изискуемата от закона писмена форма, заповедта е връчена на адресата ѝ, видно от разписката, съдържаща се в самата заповед. В оспорвания акт са посочени името, длъжността и местоработата на служителя, който го е издал, както и данните, индивидуализиращи задържаното лице – трите имена, ЕГН и адресна регистрация, датата и часът на задържането.

В обжалваната заповед за задържане е посочено, че жалбоподателят се задържа на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, чиято разпоредба предвижда, че „полицейските органи могат да задържат лице, за което има данни, че е извършило престъпление“, а като фактическо основание е посочено „по повод налични данни по преписка с рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС-МВР за извършено престъпление по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 от НК във връзка с досъдебно производство № 267/2023 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 30554/2023 – СРП“. Съдът намира, че заповедта не съдържа ясни и конкретни фактически основания, относими към конкретното поведение на задържаното лице в нарушение на изискването на чл. 74, ал.2 т.2 от ЗМВР.

От направеното описание не може да бъде установено отношението на жалбоподателя И. към престъплението по чл. 294, ал.4 вр. ал. 1 от НК - не е описано той да е извършител на това престъпление, не е посочено кога, къде и какви точно действия е осъществил, за да се приеме, че има данни за извършено престъпление от негова страна, изобщо липсва изложен какъвто и да било факт, който да се свърже с престъпление по чл. 294, ал. 4 вр. ал.1 от НК или с каквото и да било друго престъпление.

С оглед на гореизложеното, съдът приема, че постановеното задържане на И. П. И. не е фактически обосновано и обжалваната заповед за задържане се явява незаконосъобразна поради това, че е издадена в противоречие с разпоредбата на чл.74, ал.2, т.2 от ЗМВР, тъй като не съдържа фактическите обстоятелства, на които се основава задържането. Липсата на фактическо основание не може да бъде заместена от посочване на правни основания, какъвто е процесният случай и изписване само на правна квалификация и номер на образувано досъдебно производство.

Липсата на изложени фактически основания за задържането на И. се проявява и в още едно направление - при осъществяване на съдебния контрол за законосъобразност преценката на решаващия съд е свързана именно с изследване на въпроса доколко са налице посочените в оспорения административен акт фактически основания за издаване на заповедта и доколко могат да се свържат с посочените от издателя правни норми. В разглеждания случай обаче не са посочени никакви фактически данни за извършено от жалбоподателя И. И. престъпление, а са посочени единствено разпоредби от НК и номер на преписка и ДП, поради което съдът е поставен в невъзможност да извърши преценка дали са били налице приетите за съществуващи от административния орган фактически основания.

От друга страна липсата на изложени фактически основания за издаването на оспорената заповед я прави немотивирана и необоснована и с постановеното с нея задържане съществено се засяга правната сфера на

нейния адресат, тъй като се ограничава за срок до 24 часа субективното право на И. И. на свободно движение. Той е бил поставен в невъзможност да разбере мотивите за това решение на административния орган, което от своя страна се е отразило върху възможността за ефективна защита на неговите права и законни интереси.

Императивно предвиденото изискване за мотивираност на административните актове има за цел да не бъде нарушавано правото на защита на лицето, адресат на акта, както и да не бъде преградена възможността му адекватно да я организира. Независимо, че в настоящия случай административният орган действа при условията на оперативна самостоятелност, същият е следвало да изложи в заповедта какви са конкретните причини, обосноваващи необходимостта от задържане. В този смисъл е и т. 2 от Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. на ВАС по д. № ТР-4/2002 г., съгласно която липсата на мотиви във всички случаи е основание за отмяна на издадения административен акт.

Същевременно, съдебната практика, прилагайки разрешението, дадено с Тълкувателно решение № 16/1975 г. на ОСГК на ВС, приема, че не съществува пречка обстоятелствата, мотивирали органа да издаде оспорения акт, включително и фактическите основания, да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт чрез изготвяне на други документи от органа издал акта, стига да се постигне целта на изискването за мотивиране на административни актове, а именно да позволи на страните своевременно да се запознаят със съображенията, по които е издаден актът, и да организират защитата си срещу него, респективно да се извърши съдебен контрол върху тези съображения.

В Решение от 25.05.2023 г. на Съда на Европейския съюз, постановено по дело С-608/21, се приема, че се допуска прилагането на национална правна уредба, според която основанията за задържане на лицата, заподозрени или обвинени в извършването на престъпление, включително информацията за престъпното деяние, в извършването на което са заподозрени или обвинени, могат да бъдат изложени в документи, различни от акта за задържане. Не се допуска обаче тази информация да бъде съобщена на посочените лица само при евентуално оспорване на законосъобразността на задържането по съдебен ред, а не в момента на лишаването от свобода или в кратък срок след началото на същото.

В конкретния случай не се установи на жалбоподателя да е била предоставена каквато и да е възможност да се запознае с наличните по преписка с рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС-МВР материали, нито с тези по досъдебно производство № 267/2023 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 30554/2023 – СРП, които според издателя на заповедта съдържат фактическите основания за задържането на И.. Установи се, че непосредствено преди освобождаването на жалбоподателя в 6:35 часа на 29.06.2023 г. му е връчена призовка за явяване в качеството на свидетел по цитираното досъдебно производство. Жалбоподателят се е явил и е бил разпитан в това процесуално качество на 29.06.2023 г., като доброволно е предал ползвания от него мобилен телефон, с което участието му в досъдебното производство към момента е приключило. Не се установява обаче на жалбоподателя е осигурена възможност да се запознае с материалите по ДП, още повече и предвид процесуалното му качество по това ДП. В представените пред съда материали – том 1 от ДП се съдържат копия на

материалите, налични по преписка с рег. № 785500-4728/2023 г. по описа на ДВС-МВР, но отново няма данни същите да са били предоставени за запознаване на жалбоподателя преди или по време на задържането му. При това положение съдът намира, че атакуваната заповед за задържане не е мотивирана и чрез материалите от преписката, до които жалбоподателят да е имал достъп и с които да е могъл да се запознае и да организира защитата си преди подаването на жалбата до СРС. На същия е обезпечена тази възможност едва в хода на настоящото производство след като съдът изиска и бяха представени копия от материалите по посоченото ДП /и то само от явните материали/.

На следващо място следва да се отбележи, че процесната заповед не е съобразена и с целта на закона, което представлява отменително основание по чл. 146, т. 5 от АПК. Със задържането на жалбоподателя е нарушен принципът на съразмерност, приложим в административното производство (чл. 6 от АПК). Задържането за срок до 24 часа по реда на чл. 72 от ЗМВР е ПАМ, която в зависимост от случая би могла да има превантивен или преустановителен характер. Задържането по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР съставлява ограничаване на правото на свобода и съгласно чл. 5, § 1,6. „е“ от ЕКПЧ по изключение е приложимо с цел да се осигури явяването на лицето пред предвидената в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укрИ.е след извършване на престъпление. В конкретния случай приложената ПАМ не се оправдава от никоя от тези цели. По делото не се установява със задържането на жалбоподателя да е предотвратено или преустановено извършването на престъпление. В случая от доказателствата по делото по никакъв начин не може да се установи каква е била конкретната цел за издаването на оспорената заповед и постановеното с нея задържане, по никакъв начин не става ясно кое е наложило задържането на жалбоподателя 24 дни след евентуалното извършване на престъплението, което се разследва по цитираното в заповедта досъдебно производство и какви легитимни цели са постигнати с това задържане. Ето защо съдът намира, че със задържането на жалбоподателя правата и законните му интереси жалбоподателя са засегнати в по-голяма степен от необходимото от гледна точка на целта, за която се издава административният акт, което представлява още едно основание за неговата отмяна.

С оглед горното, настоящият състав намира, че в конкретния случай издадената заповед за задържане е незаконосъобразна, поради което и подадената срещу нея жалба е основателна и заповедта за задържане следва да се отмени.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, съдът присъжда в полза на оспорващия своевременно поисканите и доказани разноски. По делото са налице доказателства за сторени от жалбоподателя разноски в общ размер на 710 лева, от които 700 лева заплатено адвокатско възнаграждение за настоящото производство /представен е договор за правна защита и съдействие, съдържащ и разписка за заплащане на уговореното възнаграждение – лист 5 от делото/ и 10 лева – заплатена държавна такса за образуване на делото /лист 7 от делото/, поради което и същите следва да се възложат в тежест на МВР.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед за задържане на лице № 7855зз-9/28.06.2023 г., издадена от инспектор Р. И. З. – разузнавач в дирекция „Вътрешна сигурност“ при МВР, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е постановено задържането за срок до 24 часа на И. П. И., ЕГН *****.

ОСЪЖДА Министерство на вътрешните работи да заплати на И. П. И., ЕГН ***** сумата от 710 /седемстотин и десет/ лева, представляваща заплатено от него адвокатско възнаграждение и държавна такса за образуване на делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Административен съд - София град в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Преписи от решението да се връчат на страните на основание чл. 138 от АПК.

Съдия при Софийски районен съд: _____